T007 A HÀM VII 101-Kinh Tạp A Hàm

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 101

KINH TAÏP A-HAØM Haùn dòch: Maát teân ngöôøi dòch. -Phuï vaøo dòch phaåm ñôøi Ngoâ, Nguïy.

1. Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ôû nöôùc Caâu-taùt. Coù nhieàu Tyø-kheo cuøng du haønh ñeán röøng truùc. Moät soá Tyø-kheo ôû trong röøng truùc, ñeán thoân xoùm giöõa röøng thoâng. Khi aáy coù vò Baø-la-moân laøm ruoäng, hoï Boà lö cuøng naêm traêm ngöôøi noâng phu cuøng nhau tuï taäp aên uoáng ôû ngoaøi röøng truùc. Baáy giôø, Ñöùc Phaä t thaáy trôø i coøn quaù sôùm, neân Ngaøi töø röøng truù c ñi veà höôùng nhaø noâng, nôi coù nhieàu noâng phu ñang hoäi hoïp aên uoáng. Khi Ñöùc Phaät ñeán nôi, caùc noâng phu ñang aên. Hoï thaáy Ngaø i lieàn noù i:

–Toâi töï caøy caáy troàng tæa, nhôø vaøo ñoù ñeå aên uoáng. Baïn cuõng ñaày ñuû söùc khoûe ñeå laøm vieäc, vaäy haõy caøy, haõy gieo troàng vaø nhôø vaøo ñoù ñeå aên uoáng. Ñöùc Phaät baûo noâng phu: –Ta cuõng caøy böøa troàng tæa, nhôø vaøo ñoù ñeå aên. Noâng phu noùi: –Tuy Phaät noùi: “Ta cuõng caøy böøa troàng tæa, nhôø vaøo ñoù ñeå aên uoáng”, nhöng toâi khoâng thaáy baïn coù duïng cuï troàng tæa nhö boø, ñoøn caøy, aùch, naïng caøy; chæ noùi theo kieåu troàng tæa cuûa nhaø noâng, sau ñoù roài thoâi. Toâi khoâng thaáy duïng cuï caøy böøa, haõy noùi duïng cuï cuûa baïn cho toâi bieát.

Phaät baûo: –Loøng tin laø haït gioáng, haønh ñoäng laø nöôùc, trí tueä laø boø, bieát hoå theïn laø caøy, taâm laø naïng caøy, yù laø löôõi caøy kim loaïi, giöõ gìn thaân, khaåu trong aên uoáng laø bôø goø, luoân luoân chí thaønh ñieàu phuïc laø vuøng ñaát, tinh taán khoâng boû ñoøn caøy, laøm vieäc cho ñeán khi an oån, tieán tôùi khoâng luøi, haønh ñoäng khoâng öu saàu, gieo troàng nhö vaäy cho ñeán choã phaùp giaùc ngoä. Gieo troàng nhö vaäy khieán giaûi thoaùt taát caû caùc khoå.

Sau khi nghe Phaät daïy, noâng phu noùi:

–Phaät ñuùng laø noâng gia, thaät laø noâng gia lôùn. Hoï ñem ñaày baùt thöùc aên daâng leân Phaät, thöa: –Xin Ngaøi thöông xoùt nhaän thöùc aên cuûa chuùng con. Phaät daïy: –Khoâng ñöôïc thuyeát kinh roài ñeå nhaän thöùc aên, haønh giaû haõy töï bieát veà phaùp ñaõ hoûi, Phaät thuyeát kinh ñieån, phaùp thöôøng laø nhö vaäy, thuyeát phaùp khoâng phaûi höôùng veà lôïi döôõng maø höôùng veà ñaïo vì tröø saïch phieàn naõo, nghi hoaëc troùi buoäc taâm yù, vôùi thöùc aên uoáng naøy neân cuùng döôøng nhö phaùp, phöôùc lôùn nhö ñaïi ñòa. Baø-la-moân baïch Phaät: –Nay con ñem thöùc aên naøy cho ai? Phaät daïy: –Trong theá gian khoâng coù Thieân, Ma, Phaïm, Sa-moân naøo aên thöùc aên naøy coù theå tieâu hoùa ñöôïc, tröø Baäc Chaùnh Ñaúng Giaùc. Haõy ñem thöùc aên naøy neùm vaøo trong choã nöôùc khoâng coù truøng, hay nôi ñaát troáng khoâng coù coû xanh, hoaëc ñaøo choân. Baø-la-moân vaâng lôøi Phaät daïy, ñem thöùc aên neùm vaøo trong choã nöôùc khoâng coù truøng.

Sau khi neùm vaøo, trong nöôùc soâi suøng suïc, phaùt tieáng keâu lôùn, phun löûa khoùi. Ví nhö ñem mieáng saét nung ñoû moät ngaøy trong löûa, roài neùm vaøo nöôùc, laøm nöôùc soâi suøng suïc phaùt ra tieáng. Baø- la-moân ñem thöùc aên neùm vaøo nöôùc, löûa khoùi phaùt ra, nöôùc soâi suøng suïc. OÂng ta kinh sôï, toaøn thaân döïng loâng, lieàn trôû veà, ñem ñaàu maët mình laøm leã saùt chaân Phaät, thöa: –Con xin ñöôïc theo Phaät laøm Sa-moân, töø boû vieäc aùc, thoï giôùi phaùp cuûa Phaät ñeå phuïng haønh. Phaät daïy: –OÂng ñöôïc pheùp haønh ñaïo thanh tònh. Baø-la-moân sau khi thoï giôùi phaùp cuûa Phaät, tu taäp Phaät phaùp chöùng quaû Voâ sanh. Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 2. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc

nöôùc Xaù-veä. Baø-la-moân Sanh Vaên ñeán gaëp Ñöùc Phaät, sau khi chaøo hoûi, ngoài qua moät beân, thöa vôùi Phaät: –Toâi nghe Phaät coù noùi: “Chæ neân boá thí cho Ta, khoâng neân boá thí cho ngöôøi khaùc, boá thí cho Ta ñöôïc phöôùc lôùn, boá thí cho ngöôøi khaùc khoâng ñöôïc phöôùc lôùn. Chæ neân boá thí cho ñeä töû cuûa Ta, chôù neân boá thí cho ñeä töû cuûa keû khaùc, boá thí cho ñeä töû cuûa Ta ñöôïc phöôùc lôùn, boá thí cho ñeä töû cuûa keû khaùc khoâng ñöôïc phöôùc lôùn”. Neáu ai noùi nhö theá naøy: “Boá thí cho Ta vaø ñeä töû cuûa Ta ñöôïc phöôùc lôùn”, giaû söû coù ngöôøi noùi nhö vaäy, coù phaûi laø huûy baùng Phaät luaän nghò khoâng ñuùng? Neáu laø lôøi Phaät noùi thì phaûi chaêng lôøi ñoù khoâng ñuùng? Laø khoâng ñuùng phaùp? Coù phaïm phaùp hay khoâng? Laø hôïp lyù hay khoâng hôïp lyù? Ñöùc Phaät baûo Baø-la-moân: –Neáu ai baûo Phaät noùi theá naøy: “Chæ boá thí cho Ta ñöøng cho ngöôøi khaùc, haõy boá thí cho ñeä töû cuûa Ta ñöøng cho ngöôøi khaùc, boá thí cho ñeä töû cuûa Ta ñöôïc phöôùc ñöùc lôùn, boá thí cho ñeä töû cuûa ngöôøi khaùc ñöôïc phöôùc ñöùc nhoû”; ai noùi nhö vaäy laø khoâng ñuùng, vaø khoâng ñuùng lôøi luaän nghò cuûa Ta. Noùi lôøi khoâng ñuùng nhö vaäy laø luaän nghò phi phaùp. Vì sao? Ta khoâng noùi raèng boá thí cho Ta ñöøng boá thí cho ngöôøi khaùc... nhö treân. Ai noùi nhö vaäy laø phaù hoaïi caû ba maët: phaù hoaïi phöôùc cuûa ngöôøi boá thí, phaù hoaïi ñöùc cuûa ngöôøi thoï thí, vaø töï phaù hoaïi yù cuûa mình. Neáu coù ngöôøi naøo ñem nöôùc röûa noài, boàn ñöïng thöùc aên ñeán khu vöôøn vaø ñoå trong vöôøn vôùi yù nghó coân truøng trong vöôøn nhôø aên thöùc aên trong nöôùc aáy maø ñöôïc an oån. Ta noùi nhôø nhaân duyeân ñoù ngöôøi kia coøn coù phöôùc, huoáng chi ñem boá thí cho con ngöôøi. Ta chæ noùi, cho ngöôøi trì giôùi thì coù phöôùc lôùn, cho ngöôøi khoâng trì giôùi thì coù phöôùc ít. Baø-la-moân baïch Phaät: –Con cuõng noùi nhö vaäy, cho ngöôøi trì giôùi thì phöôùc lôùn, cho ngöôøi khoâng trì giôùi thì phöôùc nhoû; neân boá thí ñeán taát caû tuøy yù, ngöôøi khoâng trì giôùi thì ít phöôùc, ngöôøi coù trì giôùi thì phöôùc lôùn. Nhö trong ñaøn boø, coù con maøu ñen, traéng, ñoû, vaøng; khoâng töôùc, boà caâu cuõng vaäy. Caên cöù nôi thaân aáy ñeå xeùt con naøo sanh ra thuaàn chuûng, con naøo söùc löïc khoûe maïnh, con naøo hung hieàn, thì chæ xeùt haønh ñoäng chöù khoâng xeùt maøu saéc. Con ngöôøi cuõng vaäy, coù ngöôøi xuaát thaân laø ñaïo nhaân, noâng phu, ngöôøi trong thaønh hay ngöôøi khieâng thaây cheát, moãi ngöôøi ñeàu coù choã xuaát thaân cuûa mình, nhöng ngöôøi naøo trì giôùi thì vöôït treân theá gian, boá thí cho hoï ñöôïc phöôùc lôùn, cho

ngöôøi ngu si thieáu hieåu bieát thì ít phöôùc. Chôù phuïng söï haïng khoâng hieåu bieát, chæ neân phuïng söï baäc hieåu bieát, vò Thaùnh ñeä töû nhieàu trí tueä, vò Thaùnh ñeä töû coù loøng tin chaéc chaén. Coù nhaân duyeân, maø töø nhaân

duyeân naøy ñöôïc sanh thieân. Coù nhaân duyeân, maø töø nhaân duyeân naøy bò ñoïa vaøo coõi aùc. Coù nhaân duyeân maø töø nhaân duyeân naøy thoaùt khoûi theá gian. Taát caû ñeàu töø nhaân duyeân sanh.

Baø-la-moân Sanh Vaên ñöùng daäy, ñaàu maët laïy saùt chaân Phaät, töø ñoù xin quy y Phaät, thoï trì giôùi luaät. Ñöùc Phaät thuyeát giaûng nhö vaäy. 3. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät thanh nieân Baø-la-moân teân Tang-yeát-xaø, ñeán gaëp Phaät, sau khi chaøo hoûi, ngoài qua moät beân, hoûi: –Quan saùt theá naøo ñeå bieát ngöôøi aùc? Phaät ñaùp: –Ngöôøi aùc duï nhö maët traêng. Hoûi: –Quan saùt theá naøo ñeå bieát ngöôøi coù trí? Ñaùp: –Ngöôøi trí duï nhö maët traêng. Hoûi: –Vì sao ngöôøi khoâng coù trí tueä nhö maët traêng.? Ñaùp: –Nhö ngaøy hai möôi chín, aùnh saùng bò giaûm, maøu saéc cuõng giaûm, beà maët cuõng giaûm, khoâng loä roõ, quaù nöûa ñeâm giaûm daàn, ñeán khi traêng laën maát khoâng coøn hieän nöõa. Ngöôøi ngu cuõng nhö vaäy, Ñöôïc nghe kinh phaùp, giôùi luaät, trí tueä töø nhöõng baäc ñaéc ñaïo, nhöng khoâng laéng nghe, khoâng ghi nhôù, khoâng phuïng haønh, töø boû giaùo phaùp, khoâng chòu tu taäp, töø ñoù tín giaûm, giôùi giaûm, vaên giaûm, thí giaûm, tueä giaûm, nhö traêng qua nöûa ñeâm. Naøy Baø-la-moân, coù moät luùc naøo ñoù laøm cho ngöôøi ngu bò maát heát nhöõng phaùp laønh ñaõ ñöôïc, khoâng coøn hieän höõu nöõa nhö maët traêng bò maát hoaøn toaøn vaøo ngaøy hai möôi chín. Nhö vaäy, quan saùt ngöôøi ngu si cuõng nhö maët traêng. Thöa: –Xin noùi cho bieát veà ngöôøi trí tueä.

Phaät ñaùp: –Nhö traêng vaøo ngaøy möôøi laêm aùnh saùng caøng taêng, beà maët caøng troøn, thaáy caøng roõ. Luùc traêng troøn saùng hoaøn toaøn laø vaøo ngaøy möôøi laêm. Cuõng vaäy, ngöôøi coù trí tueä nghe lôøi ñaïo ñöùc, nhö phaùp tu haønh, phaùt sanh tín taâm, töø tín taâm, khoâng queân phaùp ñaõ ñöôïc nghe, nhôø hoïc taäp nhieàu, ñöôïc taêng tröôûng tín, giôùi, vaên, thí, tueä theâm cao. Maët traêng vaøo giöõa ñeâm troøn saùng laø luùc hoaøn toaøn taêng tröôûng. Ngöôøi coù trí tueä thöïc haønh taát caû phaùp luaät thanh tònh, cuõng nhö vaøo ngaøy möôøi laêm traêng troøn saùng hoaøn toaøn; xem ngöôøi trí tueä cuõng nhö vaäy. Naøy Baø-la-moân, nhö vaäy laø theo ví duï maët traêng thay ñoåi ñeå noùi vôùi keû trí vaø ngu. Nhö maët traêng vaän chuyeån giöõa hö khoâng, vöôït leân treân muoân sao trong thieân haï. Ngöôøi coù tín vaên, cuõng nhö vaäy, thöôøng boá thí khoâng coù tham tieác nhöõng ñieàu khoù boû. Theá gian nhôø boá thí maø ñöôïc saùng suoát. Nhö saám chôùp to, maây nhieàu laøm möa xuoáng thaám öôùt ñaát, ngöôøi coù tín vaên cuõng nhö vaäy, thöôøng boá thí khoâng coù tham tieác. Coù thöùc aên uoáng ñem boá thí ñaày ñuû thì ñöôïc tieáng khen vang xa nhö möa xuoáng ñaát, laïi ñöôïc phöôùc ñöùc lôùn nhö trôøi möa nguõ coác laø chaâu baùu. Ngöôøi naøy ñöôïc tieáng khen taän coõi trôøi, ñôøi hieän taïi coù ñöùc haïnh, ñôøi sau ñöôïc sanh vaøo coõi trôøi.

Tang-yeát-xaø ñöùng daäy, ñaàu maët laïy saùt chaân Phaät, thöa: –Töø nay veà sau con xin thoï trì tu taäp theo phaùp luaät cuûa Phaät. Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 4. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Khi vöøa ñaéc ñaïo ôû beân goác caây Ni-caâu-loaïi, beân bôø soâng Khuaát nhieân, nöôùc Öu-ñoïa-la, Ta suy nghó: “Thöïc haønh moät ñaïo khieán haønh giaû coù theå thoaùt khoûi öu khoå khoâng vöøa yù, ñaéc Nieát-baøn, ñaït ñöôïc chaùnh phaùp. Theá naøo laø chaùnh phaùp? Laø boán yù chæ. Boán yù chæ laø gì? Laø Tyø-kheo quaùn saùt haønh ñoäng ñöùng, ñi treân thaân cuûa thaân, töï roõ bieát thoaùt khoûi si meâ, khoâng vöøa yù cuûa theá gian, quaùn saùt ngoaïi thaân treân thaân, quaùn saùt noäi ngoaïi thaân treân thaân, töï bieát roõ, thoaùt khoûi si meâ khoâng vöøa yù trong theá gian; ñoái vôùi thoï yù phaùp cuõng nhö vaäy. Haønh giaû naøo xa lìa boán yù chæ naøy, thì xa lìa giaùo phaùp, xa lìa giaùo phaùp thì xa lìa söï haønh ñaïo, xa lìa söï haønh ñaïo thì xa lìa con ñöôøng giaùc ngoä, ñaõ xa lìa con ñöôøng giaùc ngoä thì khoâng vöôït khoûi sanh, laõo, töû, öu naõo, khoâng thoaùt khoå, khoâng giaûi thoaùt. Neáu haønh giaû thöïc haønh boán yù chæ, thì thoï nhaän ñaïo, ñaõ thoï nhaän ñöôïc ñaïo thì ñaéc ñaïo, ñaõ ñaéc ñaïo thì dieät töø laõo, beänh, töû, öu naõo, thoaùt khoå, ñaït giaûi thoaùt”.

Phaïm thieân bieát yù nghó cuûa Ta, lieàn bieán maát ôû coõi Phaïm, xuaát hieän tröôùc Ta, trong thôøi gian nhanh nhö ngöôøi khoûe maïnh co duoãi caùnh tay, thöa: –Thaät ñuùng nhö Phaät nghó, thaät ñuùng nhö Phaät noùi, coù moät ñaïo laøm cho thanh tònh, laøm cho thoaùt khoûi öu khoå khoâng vöøa yù, ñaït ñeán

Nieát-baøn, ñaït ñöôïc lôïi ích cuûa chaùnh phaùp, ñoù laø thöïc haønh Boán yù chæ, quaùn saùt hoaït ñoäng cuûa thaân treân thaân, töï bieát roõ, thoaùt ly si meâ khoâng vöøa yù trong theá gian; quaùn saùt ngoaïi thaân treân thaân; quaùn saùt noäi ngoaïi thaân treân thaân, töï bieát roõ, thoaùt ly si meâ khoâng vöøa yù trong theá gian; thoï taâm phaùp cuõng nhö vaäy. Haønh giaû naøo xa rôøi Boán yù chæ thì xa rôøi giaùo phaùp, xa rôøi giaùo phaùp thì xa rôøi söï haønh ñaïo, xa rôøi söï haønh ñaïo thì xa rôøi neûo giaùc ngoä, ñaõ xa rôøi neûo giaùc ngoä thì khoâng thoaùt ly sanh, laõo, töû, öu naõo, cuõng khoâng thoaùt khoå, khoâng bieát con ñöôøng thoaùt khoå. Ñaây laø bieát phöông phaùp tu taäp. Nhö veát chaân chim vöôït qua nöôùc Ñöùc Phaät thuyeát phaùp haønh cuûa Ngaøi Thoï trì lôøi naøy töï suy nghó Moät ñöôøng thoaùt ra khoûi sanh töû Giaùo phaùp töø bi ñoä theá gian Thoaùt khoûi ñôøi naøy vaø ñôøi sau Ñaây laø goác thanh tònh voâ vi Sanh, laõo, töû, töø ñaây chaám döùt Thoï trì phaùp naøy vaø thöïc haønh Ñaây laø phaùp Baäc Ñaïo Nhaõn daïy. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy. 5. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Vaøo ban ñeâm vôùi haøo quang röïc rôõ, Töï Phaïm thieân ñi ñeán choã Ñöùc Phaät, trong khi Phaät ñang thieàn ñònh. Töï Phaïm thieân suy nghó: “Ñöùc Phaät ñang thieàn ñònh, gaëp Ngaøi thì sôùm quaù, vaäy ta neân ñeán gaëp Tyø-kheo Caâu-phi-leâ thuoäc nhoùm Ñieàu-ñaït tröôùc”. Töï Phaïm thieân ñi ñeán gaëp Tyø-kheo Caâu-phi-leâ thuoäc nhoùm Ñieàu-ñaït, noùi vôùi Tyø-kheo aáy: –Naøy Caâu-phi-leâ, naøy Caâu-phi-leâ, haõy ñoái vôùi Tyø-kheo Xaù-lôïi- phaát vaø Muïc-kieàn-lieân vôùi yù töôûng toát, nhö ñoái vôùi caùc vò ñaïo haïnh trí

tueä khaùc.
Caâu-phi-leâ thuoäc nhoùm Ñieàu-ñaït noùi:
–OÂng laø ai?
Phaïm thieân noùi:
–Toâi laø Phaïm thieân.
Caâu-phi-leâ thuoäc nhoùm Ñieàu-ñaït noùi:
–Phaät noùi oâng ñaéc A-na-haøm phaûi khoâng?
Ñaùp:
–Ñuùng vaäy.
Caâu-phi-leâ noùi:
–Vì sao oâng ñeán ñaây?
Phaïm thieân töï nghó: “Vì sao vò naøy khoâng coù taâm Töø?”.
Phaïm thieân lieàn noùi keä:
Khoâng theå löôøng h Vì sao oâng ñeán ñaây
Phaïm thi ha Mh ñ å :
–Caâu-phi-leâ cuøng Ñieàu-ñaït thích thuù trong vieäc keát hôïp vôùi nhau. Theá Toân noùi keä: Khoâng theå löôøng, laïi muoán löôøng Neân theá gian khoù coù tueä Khoâng theå löôøng, laïi noùi löôøng Töø ñoù theá gian bò vaây kín. Ñöùc Phaät thuyeát giaûng nhö vaäy. 6. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Coù ba phöông phaùp töï möu sanh, chöa ñöôïc lôïi ích laøm cho lôïi ích, ñaõ ñöôïc lôïi ích thì khoâng giaûm maát. Nhöõng gì laø ba? Naøy Tyø-kheo, ôû ñaây coù ngöôøi töï möu sanh baèng caùch, saùng sôùm nghó ñeán nhieàu phöông phaùp taän löïc höôùng ñeán möu sanh, giöõa ngaøy cuõng vaäy, chieàu toái cuõng vaäy, tìm nhieàu phöông phaùp, taän löïc laøm cho coù lôïi ích. Tyø- kheo möu sanh vôùi ba phaùp cuõng nhö vaäy, chöa ñöôïc phaùp laønh thì laøm cho ñöôïc, ñaõ ñöôïc phaùp laønh thì khoâng cho suy giaûm. Theá naøo laø ba? Naøy caùc Tyø-kheo, ôû ñaây coù Tyø-kheo saùng sôùm thoï trì ñaïo phaùp chaùnh nieäm, yù ghi nhôù khoâng queân, giöõa tröa, chieàu toái cuõng vaäy, thoï trì nhieàu vôùi yù ñòn òõ cuõng mö ! ôøaô aïi! ó ñe Mlaøm mhoó

Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát: –Neân hoïc nhö vaày: Noäi ngoaïi thaân thöùc, vôùi taát caû töø töôûng ñeàu khoâng coù ngaõ vaø ngaõ sôû, kieâu maïn; hieåu nhö vaäy vôùi trí tueä thì töï thaáy phaùp, töï hieåu, töï bieát phaùp tu taäp. Trong ngoaøi thaân thöùc naøy, vôùi taát caû töø töôûng ñeàu khoâng coù ngaõ, ngaõ sôû, kieâu maïn. Naøy Tyø-kheo Xaù-lôïi- phaát, trong ngoaøi thaân thöùc naøy, vôùi taát caû töø töôûng ñeàu khoâng coù ngaõ, ngaõ sôû, kieâu maïn, hieåu bieát nhö vaäy vôùi trí tueä, thaáy phaùp vôùi trí tueä, töï thaáy, töï bieát haønh ñoäng ñuùng. Naøy Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát, ñaây goïi laø voâ sôû tröôùc, döùt saïch laäu, ñaït ñeán baäc voâ hoïc, vöôït theá gian. Vì theá neân Ta daïy nhö vaäy. Phaät thuyeát keä: Phaùp giaûi thoaùt raát nhieàu Phaù duïc vaø duïc töôûng Taâm yù neân traùnh duïc Vaø tröø dieät toái taêm Vaø tröø luoân nghi keát Quaùn yù ñeán thanh tònh Tö duy goác ngoïn phaùp Ñaõ giaûng tueä giaûi thoaùt Vaø thuyeát phaùp phaù si. Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö

vaäy. 9. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Thaân naøy coù da thòt, maùu tuûy, thòt soáng, beân trong chöùa ñaày phaån ueá, töï thaáy thaân naøy coù gì toát ñeïp ñaâu, chín loã baát tònh thöôøng coù beänh xaáu, thöôøng phaûi lau röûa thaät ñaùng xaáu hoå, thöôøng cuøng vôùi oan gia hoäi hoïp ñeán giaø cheát, gaén lieàn vôùi beänh hoaïn. Vì sao khoâng nhaøm chaùn thaân theå phaûi bò ngaõ xuoáng, bò hö naùt naøy, seõ bò vöùt ra ngoaøi ñaát, voâ duïng, bò choàn soùi aên thòt. Thaáy nhö vaäy sao laïi khoâng sôï, sao coøn noùi ñeán tham daâm. Nhö Phaät ñaõ daïy, töï taâm haõy quaùn saùt duïc nhö caùi chaäu, caùi baøn cuûa ñoà teå, nhö ñoáng xöông, nhö bò löûa ñoát, nhö bò teân ñoäc baén laøm ñau ñôùn, ngöôøi ngu öa thích maø khoâng töï bieát. Vì sao khoâng sôï löôùi tham daâm, thaät ngu si laém thay. Con ngöôøi vì maïng soáng neân coá caàu tieàn, luùa thoùc, vaøng, baïc, boø, ngöïa, noâ tyø; maïng soáng trong hôi thôû, laïi raát ngaén nguûi, soáng nhieàu laém chæ hôn traêm tuoåi vôùi caùc khoå vaây quanh. Quaùn saùt nhö vaäy coù gì ñaùng öa! Maïng soáng trong quaù khöù ñaõ qua nhanh, phaàn coøn laïi raát ít, chaám döùt theo ngaøy, nhö nöôùc soâng chaûy nhanh, nhö maët trôøi maët traêng laën, maïng ngöôøi ñaõ troâi qua trong quaù khöù raát nhanh,

maïng soáng troâi qua khoâng trôû laïi, nhö vaäy maïng soáng troâi qua khoâng heïn ñeán khi cheát. Giaû söû coù raát nhieàu taøi saûn quyù baùu ôû coõi trôøi voâ soá keå, nhöng ñeán khi cheát, ñem ñeán cuõng khoâng laøm vui ñöôïc, khoâng theå ngaên ñöôïc, khoâng theå laøm cho an vui, cuõng khoâng töï an vui. Khoâng gì baèng haõy töï laøm thieän, khoâng coù gì baèng söï laøm thieän nhö vaäy. Ai thaáy bieát veà caùi cheát nhö theá, thì ngöôøi naøo coøn chaïy theo tham daâm. Neáu soáng thoï hay yeåu roài cuõng phaûi cheát, vì sao taâm yù chaïy theo duïc laïc. Vì sao vaäy? Vì khoâng nghó ñeán söï thanh tònh, taâm yù yeâu con caùi, neáu con cheát khoùc loùc chaúng qua chöøng möôøi ngaøy, sau ñoù thì queân ngay; vôï con yeâu cuõng vaäy; quyeán thuoäc, gia ñình, baïn beø cuõng vaäy. Khoå nhoïc moät ñôøi laøm ra taøi saûn, khi cheát phaûi chia lìa, thaân theå ñaùng yeâu naøy cuõng bò vöùt boû, bò choân xuoáng ñaát, caùc aám tan raõ. Caùi cheát theo ñôøi soáng cuûa ngöôøi nhö traùi chín treân caønh. Thaáy roõ nhö vaäy thì ngöôøi naøo coøn yù tham ñaém. Moät ngöôøi ñöôïc caû vaïn vaät trong thieân haï cuõng chöa vöøa yù, neáu ñöôïc moät phaàn laøm sao vöøa yù. Voâ soá kieáp höôûng thoï naêm duïc, roài coù ích lôïi gì cho ngöôøi, ñeán khi thoï khoå, bò toäi thì coù ích gì, khi aáy muoán ñöôïc an tònh thì naøo khaùc gì bò raén ñoäc quaán thaân, ít nhieàu cuõng vaäy. Nhö bò beänh thì ít nhieàu cuõng khoå. Nhö khuùc xöông khoâng coøn thòt, con choù gaëm maõi khoâng chaùn, duïc cuõng vaäy, nhö con choù gaëm maõi khoâng ñöôïc gì, neáu ñöôïc thì coù nhieàu sôï haõi, con ngöôøi taäp theo duïc khoâng bao laâu seõ ñoïa vaøo choã aùc. Nhö ngöôøi tænh moäng khoâng coøn tham daâm, coøn nhö trong moäng thì coù thích thuù. Duïc nhö raén hoå, nhö thòt treân moùc caâu, nhö traùi caây ñaõ chín treân caønh coøn ít, ruïng nhieàu. Taêng tröôûng keát söû, haønh ñoäng theo caên baûn aùc, ngöôøi aáy khoâng thích hôïp vôùi haøng xuaát gia. Höôûng moïi duïc laïc treân coõi trôøi vôùi caây ñeïp trong vöôøn, vôùi Thieân nöõ, vôùi naêm duïc laøm cho ngöôøi

khoâng chaùn, vaäy nay laøm sao chaùn theá gian? Haõy xem thaân naøy vôùi hai traêm ñoát xöông, moät traêm ñoát xöông, moät traêm hai möôi ñoaïn ñöôïc raøng buoäc bôûi gaân, chín loã thöôøng chaûy ra chín möôi ba loaïi, vôùi haèng traêm loaïi beänh, maùu thòt hoøa nhau sanh tröôûng döôùi lôùp da, beân trong laø phong haøn nhieät, laø phaån ueá, vôùi ngaøn loaïi truøng, ñeàu töø thaân sanh ra. Coù haèng ngaøn loã chaân loâng chaûy ra baát tònh, muõi daõi töø muõi chaûy ra, ñaøm, nöôùc mieáng töø mieäng chaûy ra, moà hoâi töø naùch chaûy ra, phaån ueá töø ñaïi tieåu tieän chaûy ra, caùc thöù nhö vaäy trong thaân chaûy ra raát nhieàu. Thaây ngöôøi cheát trong nghóa ñòa thaät ñaùng gôùm, sau khi raõ tan thaät ñaùng gôùm, ñeàu laø vaät baát tònh. Thaân naøy xöa nay nhö vaät ñöôïc maï vaøng beân ngoaøi, ñöôïc che ñaäy thoa boâi do y phuïc, luïa laø, phaán saùp ñoû xanh. Ngöôøi ngu thaáy vaäy neân taâm yù cuoàng loaïn, nhö caùi bình ñöôïc veõ beân ngoaøi, nhö hoá baån ñöôïc ñaäy coû. Con ngöôøi yeâu meán thaân naøy sau phaûi hoái haän.

Caùc Tyø-kheo ñaûnh leã, nghe lôøi Phaät daïy. 10. Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Phaät goïi caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo xin thoï giaùo. Phaät daïy: –Naøy caùc Tyø-kheo, con ngöôøi coù boán nhaân duyeân gaây neân tham aùi naëng nheï, töø ñoù xa rôøi ñaïo. Naøy Tyø-kheo, nhö moät keû coù boán ngöôøi vôï. Ngöôøi vôï thöù nhaát ñöôï c choàng xem troïng, ñi ñöùng naè m ngoài , laøm vieäc nguû nghæ luoân luoâ n gaà n nhau, ñöôïc öu tieân veà taém röûa , trang söù c, aên uoáng, höôûng naêm duïc , chaê m soùc khi noùng laï nh, ñoùi khaùt; nghòch thuaän thöôøng chieàu theo yù muoán, khoâng laøm phieàn loøng.

Ngöôøi vôï thöù hai thöôøng tröïc hai beân khi ñöùng ngoài noùi chuyeän, ñöôïc vaäy thì vui, khoâng ñöôïc thì buoàn, caû khi ñau beänh hoaëc tranh

tuïng. Ngöôøi vôï thöù ba thöôøng hieän dieän beân nhau, thöôøng xuyeân thaêm hoûi söï khoå vui, khoù khaên ñau beänh cuøng chòu vôùi nhau, xa nhau thì mong nhôù. Ngöôøi vôï thöù tö, bò choàng sai khieán, chaïy ñi laøm vieäc raát laø khoå cöïc, gaëp nhau khoâng theøm hoûi khoâng theøm noùi, chæ mong choàng ñeå yù ñeán nhöng khoâng toaïi nguyeän. Ngöôøi choàng coù boán vôï naøy, moät hoâm coù vieäc tang cheá, caàn phaûi ñi xa, neân baûo ngöôøi vôï thöù nhaát cuøng ñi theo. Ngöôøi vôï thöù nhaát traû lôøi: –Thieáp khoâng theo chaøng ñöôïc. Ngöôøi choàng noùi: –Ta yeâu troïng naøng voâ cuøng, vieäc lôùn nhoû nhieàu ít ñeàu laøm theo yù, nuoâi naáng luoân luoân vöøa yù, taïi sao naøng khoâng ñi vôùi ta? Vôï ñaùp: –Chaøng tuy yeâu thöông thieáp voâ cuøng, nhöng thieáp khoâng bao giôø theo chaøng. Ngöôøi choàng töùc giaän ñi goïi ngöôøi vôï thöù hai: –Naøng haõy ñi vôùi ta. Ngöôøi naøy ñaùp: –Ngöôøi vôï caû ñöôïc chaøng yeâu meán nhaát, nhöng baø ta ñaõ khoâng ñi theo; thieáp cuõng khoâng bao giôø theo chaøng. Choàng noùi: –Khi ta môùi tìm naøng khoù khaên khoâng theå noùi, chòu noùng laïnh, ñoùi khaùt, nöôùc löûa, quan laïi, giaëc cöôùp, laïi tranh giaønh vôùi ngöôøi, thaät khoù khaên môùi ñöôïc, taïi sao naøng khoâng ñi vôùi ta? Vôï noùi: –Chaøng vì tham lôïi neân coá caàu ñöôïc thieáp, coøn thieáp khoâng caàn chaøng, vaäy ñem nhöõng vieäc khoù nhoïc ra noùi laøm gì!

Ngöôøi choàng töùc giaän ñeán noùi vôùi ngöôøi vôï thöù ba: –Naøng haõy ñi vôùi ta. Ngöôøi vôï naøy noùi: –Thieáp thoï aân chaøng giuùp ñôõ, seõ ñöa chaøng ra khoûi thaønh nhöng khoâng theo chaøng ñi xa ñeán taän nôi kia.

Ngöôøi choàng töùc giaän, trôû laïi baøn luaän vôùi ngöôøi vôï thöù tö: –Ta seõ ñi khoûi nöôùc naøy, naøng haõy ñi theo ta. Ngöôøi vôï naøy noùi: –Thieáp ñaõ xa rôøi cha meï ñeán ñaây tuøy thuoäc chaøng sai khieán, duø soáng cheát, vui buoàn cuõng seõ theo chaøng ñeán nôi. Ngöôøi choàng khoâng ñöôïc ba ngöôøi vôï vöøa yù ñi theo, chæ coù ngöôøi vôï xaáu, khoå, khoâng vöøa yù thì ñi theo. Phaät daïy: –Ngöôøi choàng ôû treân, chæ cho thaàn thöùc cuûa con ngöôøi. Ngöôøi vôï thöù nhaát chæ cho thaân theå. Con ngöôøi yeâu meán thaân theå mình coøn hôn ngöôøi vôï thöù nhaát, ñeán khi cheát thaàn thöùc tuøy theo toäi phöôùc ra ñi moät mình, thaân theå cöùng ñô treân ñaát, khoâng chòu ñi theo. Phaät daïy: –Tyø-kheo khoâng doác tu taäp boán haønh thì khoâng theå giaûi thoaùt. Nhöõng gì laø boán? Moät laø öu khoå, hai laø taäp duïc, ba laø dieät taän khoâng coøn, boán laø con ñöôøng laøm tieâu dieät caùc neûo aùc coù taùm nhaùnh; thöïc haønh boán Thaùnh ñeá. Ngöôøi vôï thöù hai laø taøi saûn cuûa ngöôøi, ñöôïc thì möøng, khoâng ñöôïc thì buoàn; ñeán khi qua ñôøi taøi saûn vaãn coøn laïi treân theá gian, khoâng ñi theo ngöôøi, uoång coâng saàu khoå. Ngöôøi vôï thöù ba laø cha meï, vôï con, anh em thaân thuoäc, baïn beø, noâ tyø. Khi coøn soáng aân aùi, yeâu meán nhau, ñeán khi qua ñôøi thì khoùc loùc ñöa tieãn nhau ra ngoaøi thaønh, tôùi nghóa ñòa, sau khi vöùt boû thaây cheát roài cuøng nhau ai veà nhaø naáy, öu tö baát quaù chöøng möôøi ngaøy, tieáp ñoù thì xuùm nhau aên uoáng, queân haún ngöôøi cheát. Ngöôøi vôï thöù tö laø yù cuûa con ngöôøi, trong theá gian khoâng coù ai yeâu meán vaø giöõ gìn yù caû, ñeàu phoùng taâm buoâng yù, tham duïc saân giaän, khoâng tin chaùnh ñaïo, sau khi cheát bò ñoïa ñöôøng aùc, hoaëc ñòa nguïc, suùc sanh, ngaï quyû, ñeàu do vì buoâng lung taâm yù. Naøy Tyø-kheo, haønh ñaïo caàn phaûi chaùnh nieäm tænh giaùc , loaïi tröø taâ m ngu si, khoâng haønh ñoäng ngu si, chaám döùt haønh ñoä ng aùc . Khoâng haønh ñoäng aùc thì khoâng bò quaû baùo khoå , khoâ ng thoï quaû khoå thì khoâ ng sanh, khoâ ng sanh thì khoâng giaø, khoâng giaø thì khoâng beä nh, khoâng beänh thì khoâng cheát , khoâng cheát laø ñaéc ñaïo Nieát -baøn giaûi thoaùt.

Ñöùc Phaät giaûng daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.